

Motion till riksdagen 2007/08:Sk212

av **Hans Hoff (s)**

Skydd i folkbokföringen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om vikten av att personer med skyddad identitet garanteras ett fullgott skydd.

Motivering

Offentlighets- och sekretesskommitténs förslag har lagts till grund för nya sekretessbestämmelser som gäller sedan den 1 oktober 2006. De uppgifter som skyddas med stöd av de nya bestämmelserna är uppgifter om adress, telefonnummer och andra jämförbara uppgifter hänförliga till enskilda personer som är utsatta för personförföljelse samt motsvarande uppgifter hänförliga till deras närstående om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon honom eller henne närstående kan komma att utsättas för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs. Sekretessen har företräde framför meddelarfriheten, och detta gäller även den tystnadsplikt som följer av bestämmelsen om folkbokföringssekretess och bestämmelsen om sekretess för uppgifter om enskildas personliga förhållanden i ärenden om fingerade personuppgifter (prop. 2005/06:161, bet. 2005/06:KU35).

När det gäller skyddet för vittnen har riksdagen under år 2006 infört en ny bestämmelse i polislagen som innebär att särskilt personsäkerhetsarbete får bedrivas beträffande vittnen och andra hotade personer och att föreskrifter om sådant säkerhetsarbete får meddelas av regeringen. Särskilt personsäkerhetsarbete avses bedrivas av bl.a. polisen för att skydda i första hand personer som lämnar uppgifter i samband med utredningar om allvarlig brottslighet. Inom ramen för detta arbete är tanken att staten ska kunna betala ut ersättning till den som omfattas av säkerhetsåtgärder. Sekretess gäller för uppgifter som hänför sig till verksamhet som avser särskilt personsäkerhetsarbete och för uppgifter om enskilds personliga förhållanden hänförliga till sådan verksam-

Fel! Okänt namn på

het. Även i detta fall har den tystnadsplikt som följer av sekretessbestämmelserna givits företräde framför meddelarfriheten. De nya reglerna trädde i kraft den 1 juli 2006 (prop. 2005/06:138, bet. 2005/06:JuU36).

Skatteverket tillsammans med bl.a. Datainspektionen, Rikspolisstyrelsen och Riksförsäkringsverket har utformat en vägledning för säkrare hantering av sekretessmarkerade personuppgifter i den offentliga förvaltningen. Syftet är att skapa enhetliga rutiner för att underlätta hanteringen och minska risken för att sekretessmarkerade personuppgifter oavsiktligt lämnas ut.

Allt det här är bra åtgärder i rätt riktning. Men det räcker inte. I Sverige tvingas varje år flera tusen kvinnor fly sina hem. De flyr efter år av misshandel, våldtäkt och hot. Många flyr med sina barn. Behovet av skydd för dessa kvinnor och deras barn är stort, särskilt då de ofta förföljs och hotas till livet av sin före detta partner.

Av de uppemot 10 000 personer som idag lever med "skyddad identitet" finns också vittnen vars skydd är av absolut nödvändighet för att rättssamhället ska kunna fungera på ett tillfredsställande sätt.

Det man i vardagligt tal talar om som "skyddad identitet" innebär en spärrmarkering i folkbokföringsregistret och är en av skattemyndighetens skyddsåtgärder. En spärrmarkering innebär att personuppgifterna spärras och endast lämnas ut av skattemyndigheten efter särskild prövning. Eftersom uppgifterna i folkbokföringen normalt är offentliga är det enda sättet att skydda sig mot en förföljare. Dock har det förekommit att spärrade personuppgifter lämnats ut till hustrumisshandlare och vittnens "hemliga" bostadsadress har röjts. Det borde inte vara möjligt men har trots allt skett. Socialstyrelsen tillstår att risken är stor att skyddade uppgifter av misstag läcker ut till följd av undermåliga rutiner och undermålig kunskap hos flera myndigheter.

Andra skyddsåtgärder är kvarskrivning och fingerade personuppgifter. Skyddsåtgärden kvarskrivning innebär att man står skriven på annan ort än bostadsorten. Det innebär dock problem för den enskilde med hänsyn till olika typer av samhällsservice, såsom tillgång till sjukvård, barnomsorg, skolgång och bostadsbidrag. Därför är antalet kvarskrivningar förhållandevis litet.

Fingerade personuppgifter är den starkaste formen av skydd, och den innebär identitetsbyte med fingerade personuppgifter i folkbokföringen och hos olika myndigheter. Att få fingerade personuppgifter är dock tämligen svårt.

Så trots goda intentioner från oss lagstiftare de senaste åren är förhållandena kring skyddad identitet inte tillräckliga, och i förlängningen hotar detta att urholka förtroendet för rättssamhället. Redan steget att ansöka om någon av de åtgärder som ger ett visst skydd mot trakasserier, hot och våld innebär ett stort ingrepp i den personliga friheten. Till och med något så odramatiskt som att gå med i en bokklubb innebär för den förföljda med "skyddad identitet" att risken att hittas ökar. Dessutom försvåras kontakten med myndigheterna då endast ett fåtal tjänstemän har tillgång till personuppgifterna. Samtidigt är det oerhört viktigt att utsatta kvinnor och vittnen kan skyddas. De exempel som finns på att skyddade uppgifter lämnats ut visar på nödvändigheten av att ytterligare åtgärder vidtas för att garantera dessa personers säkerhet.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 20 september 2007

Hans Hoff (s)